

POSTANOWIENIE

Dnia 8 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Anna Polak

Sędziowie SA: Zofia Rybicka-Szkibiel

Urszula Iwanowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z powództwa A. Z.

przeciwko Zakładom (...) Spółce Akcyjnej w G.

o ustalenie wypadku przy pracy, ustalenie prawa do dochodzenia świadczenia na przyszłość oraz o odszkodowanie

na skutek zażalenia powoda na postanowienie zawarte w pkt. 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 grudnia 2014 r.,

postanawia:

I. oddalić zażalenie;

II. oddalić wniosek o przyznanie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka-Szkibiel

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie, po rozpoznaniu apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 września 2014 r., sygn. akt VI P 9/11, oddalił apelację (punkt 1) oraz zasądził od A. Z. na rzecz Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (punkt 2).

Odnosnie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 wyroku sąd odwoławczy wskazał, że o kosztach zastępstwa procesowego orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z art. 108 § 1 k.p.c. Wysokość kosztów ustalono w oparciu o § 2 ust. 1-2 w związku z § 6 pkt 7 w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490), zasądzając 4.050 zł od powoda na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Z powyższym postanowieniem Sądu Apelacyjnego nie zgodził się A. Z., który działając przez pełnomocnika, w zażaleniu wniósł o jego zmianę i nieobciążanie powoda kosztami zastępstwa procesowego oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie zażaleniowe lub o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

udzielonego powodowi z urzędu według norm przepisanych w postępowaniu zażaleniowym, albowiem nie zostały one opłacone w całości ani w części.

Skarżący zarzucił orzeczeniu naruszenie art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie i obciążenie powoda kosztami zastępstwa procesowego, podczas gdy skomplikowany charakter sprawy, trudności spowodowane przez stronę pozwaną w okresie bezpośrednio po zaistnieniu zdarzeń w 2001 r. (początkowo odmowa wszczęcia postępowania powypadkowego) oraz aktualna sytuacja majątkowa powoda stanowią o zaistnieniu szczególnego wypadku uzasadniającego odstąpienie od obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu skarżący między innymi wskazał, że wystąpił z powództwem w celu ochrony swoich praw, których naruszenia upatrywał w dopuszczeniu przez pozwaną do zaistnienia wypadku przy pracy podczas czyszczenia suszarek (...). Powód miał styczność z wieloma substancjami chemicznymi w zakładzie pozwanej, a jednocześnie do pogorszenia stanu zdrowia doszło u powoda bezpośrednio po czynnościach związanych z czyszczeniem wcześniej nie używanych w zakładzie urządzeń sprowadzonych przez pozwaną w 2001 r. Nadto pozwana w okresie bezpośrednio po zdarzeniu wbrew obowiązkowi zamiast przyczynić się do dokładnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy czyniła powodowi trudności. Postępowanie powypadkowe zostało wszczęte dopiero po wielokrotnej interwencji powoda oraz po zgłoszeniu sprawy do Państwowej Inspekcji Pracy. W zakładzie stwierdzono wiele nieprawidłowości w zakresie stosowania zasad BHP, a w przypadku powoda z ustaleń PIP wynikało, że nie był on wyposażony w środki ochrony dróg oddechowych przy pracach związanych z oczyszczaniem urządzeń oraz nie został zapoznany z instrukcją dotyczącą wykonywania tych czynności.

W związku z powyższym – w ocenie skarżącego – naturalne, zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego było upatrywanie przyczyn obrażeń właśnie w zdarzeniach mających miejsce podczas wykonywania przez powoda obowiązków pracowniczych.

Dalej skarżący podniósł, że sprawa miała skomplikowany charakter o czym świadczą niejednolite stanowiska biegłych sądowych, a powód nie miał żadnej innej możliwości, żeby zweryfikować niekorzystne dla niego ustalenia pracodawcy zawarte w protokole powypadkowym, niż wystąpić na drogę postępowania sądowego.

Zdaniem powoda powyższe świadczy o uznaniu, że w sprawie zachodzi szczególny wypadek uzasadniający odstąpienie od obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego. Dodatkowo skarżący wskazał, że powód od dłuższego czasu znajduje się w bardzo trudnej sytuacji majątkowej, nie może znaleźć zatrudnienia, jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. W toku postępowania powód wielokrotnie wnosił o zwolnienie od kosztów postępowania, do czego Sąd się przychylił. Powód nie dysponuje żadnym majątkiem, który mógłby spieniężyć w celu prowadzenia sporu cywilnego. Tym samym A. Z. nie jest w stanie ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny tak kosztów sądowych, jak i kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

W odpowiedzi na zarzut, że sąd odwoławczy orzekając o zwrocie kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym nie uwzględnił sytuacji powoda i szczególnego wypadku zachodzącego w niniejszej sprawie wskazać trzeba, że strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie złożyła wniosku o zastosowanie zasady określonej w art. 102 k.p.c. do czasu zamknięcia rozprawy przed Sądem Apelacyjnym.

Zgodnie z art. 109 § 1 k.p.c. zasadą jest, że roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższe uregulowania należy odpowiednio stosować do wszystkich wniosków dotyczących rozliczenia kosztów procesu między stronami, a więc także do wniosku opartego o treść art. 102 k.p.c.

Potwierdzenia tego stanowiska można upatrywać w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II PZ 34/11 (LEX nr 1130377), w którym wskazano, że urzeczywistniający zasadę słuszności art. 102 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sporu, a zatem nie podlega wykładni rozszerzającej i związany jest z obowiązkiem strony podania okoliczności zezwalających na przyjęcie, że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, wobec czego Sąd, kierując się zasadą kontradiktoryjności procesu, nie powinien działać z urzędu w sytuacji, gdy strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazuje istnienia przesłanek do zastosowania art. 102 k.p.c. Natomiast w postanowieniu z dnia 6 września 2011 r., I PZ 16/11 (LEX nr 1463698) Sąd Najwyższy wprost wskazał, że zastosowanie art. 102 k.p.c. jest uzależnione od wykazania przez stronę, która chce skorzystać z możliwości nieobciążania jej kosztami procesu, istnienia "szczególnie uzasadnionych wypadków".

Podzielając powyższe stanowiska Sąd Apelacyjny rozpoznając niniejsze zażalenie uznał, że skoro skarżący nie zgłosił wniosku o zastosowanie zasady z art. 102 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym i nie przedstawił argumentów przemawiających za tym przed zamknięciem rozprawy, to orzekający w dniu 23 grudnia 2014 r. sąd odwoławczy nie miał podstaw do zastosowania powyższej normy, co obecnie czyni bezzasadnym zażalenie.

Sąd Apelacyjny uznał nadto, że w sprawie zachodzi sytuacja, w której wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie kosztów postępowania zażaleniowego nie może zostać uwzględniony, skoro niniejsze postępowania zostało wywołane zaniechaniem pełnomocnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2001 r., IV CKN 189/00 LEX nr 550928).

Mając na uwadze wszystkie przedstawione powyżej okoliczności i rozważania Sąd Apelacyjny uznał zażalenie za nieuzasadnione i na podstawie art. 394² § 2 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i w związku z art. 385 k.p.c. oddalił je w całości, oddalając również wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (art. 108 § 1 k.p.c.).

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka-Szkibiel